

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactionii
in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federationii.”
Articlii ramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre sise lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii:
pre an. intregu 40 Lei n. n. 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ „ 8 „ „ „
„ 3 — . . . 10 „ „ „ 4 „ „ „

Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Pest'a, 17 iuliu 1869.

Siedintiele camerei deputatiloru Un-
gari s'au intreruptu parte pentru că de-
legatiunile conchiamate pre 12 l. c. incepura
lucrările la Vien'a, parte pentru că, fiindu
tempulu de vera cam inaintatu, ocupatiu-
nile economice de campu chiama a casa pre
deputati Siedinti'a cea mai de aproape se
va tienè cu inceputulu lui octovre, a. c.
pre atunci delegatiunile inca voru fi inchia-
tu lucrările asupr'a afaceriloru comune. —
Bugetulu comune va da ansa la discussiuni
la pote si dissensiuni pentru că exerci-
tiulu anului viit. este mai mare decâtu fu-
se in an. tr. Camerele ambeloru părți a le
monarcei ar' trebui sè faca remustratiuni,
si in casu de lipsa chiaru si presiune a
supr'a ministeriului comune ca sè mai sla-
tesca cu urcarea erogatiuniloru pana acum
lucra immense si in scurtu nesuportabile. —
Unu imperiu, a le carui poteri materiale
mai tote le asorbe ostirea cea preste tre-
mintia numeroza, nu pote sè o duca depar-
ta, daca nu va starui a reduce numerulu
ostiril si prin urmaro erogatiunile nepro-
ductive. D'in bugetulu armatei prezentatu
delegatiuniloru se vede apriatu că mai tote
veniturile comune le asorbe armat'a si inca
mai este a se suplini si unu deficitu de 5
milione, ceea ce nu pote decâtu sè grabesca
d'in temelie. Imbarbatà-se-voru mem-
brii delegatiuniloru, sènu ba? nu potemu
prognostica, dar' responsabilitatea ce jace a
supr'a-le este forte mare, cu atâtu mai ma-
re, cu câtu rèulu merge crescandu, era cu-
ragiulu delegatiloru scaliendu, ceea ce nu
arvesce neci decâtu a li immari nimbulu,
si, sioptindu la urechia, nu l'au avutu de
din'a nascerii.

Se pare că ursit'a Austriei este de a
se potè scote d'in incurtature si d'in noi-
nulu detoriiloru adeca a saraciei atâtu
spirituale câtu si materiale. — Mai nainte
numerulu ostiriloru faceà abie 60 de mii,
aste inca mai multu pre hartia, decâtu in
realitate, asta-di nu e de ajunsu că nrulu
ostiriloru regulari s'au urcatu la 800 de mii, ci
mai adause cu 200 de mii „Landwehr“
si „Honved“ va sè dîca numerulu mancato-
rulu neproductiv s'au indoitu aproape. —
Cuprindu-se ostea aperatoriloru de tièra,
trebul ca in aceea-si mesura sè se scadia
ostiriloru regulari, că-ci altmintrea
bugetulu este cu nepotintia. Mi-
nistrulu Ddieu! par' că marile staturi mi-
litare sunt condamnate a peri prin ceea ce
s'au facutu, prin ceea ce a sugrumatu li-
brarile, prin ceea ce au apesatu suspinele
ostiriloru, prin molea armatelor sale. A
mama nu cutedia neci unulu, parte de
la vecinulu parte si mai vertosu de a
ostiriloru sèi, prin urmare destinulu statu-
rulu militari este de a peri cu inctulu de
bugetaria, si de langorea escata d'in
marirea, ba urgisirea poporeloru.

Lasdu pre delegati ca sè si plinesca
camere, noi ne cautămu de treb'a diva-

Scirea electrica data d'in Bucuresci in
17 iuliu, a. c. anuncia că guvernulu Ro-
maniu au numitu pre D. Constantinu Ne-
sciu presiedinte alu comisiunii insarcina-

te cu rectificarea marginiloru intre Austro-
Magiari'a si Romanii'a. Acesta numire ne fa-
ce a presupune că comisiunea numera mai
multi membri a fara de fostulu ministru D.
Donicéi. Dupa informatiunile particu-
lari cari le primiramu in zilele trecute unu
membru alu comisiunii ar fi si procurorulu
generalu (in disponibilitate, de candu sau
schinbatu ministeriulu) D. A. Papiu Ila-
riana. Fericitamu pre guvernulu Roma-
niei pentru alegerile bine nimerite a barba-
tiloru, caroru-a concrede misiunea cea de
atât'a importantia. — Nu cunoscemu moti-
vele cari au indemnatu pre cabinetulu ac-
tualu alu Romaniei de a se prinde chiaru
acum de unu lucru atâtu de greu, candu cu-
tediarea Austro-magiariiei este ca si in dî-
lele ei cele de gloria, bine că „mancher
droht der zittert.“ Se pote usioru intem-
plà ca unu alu treile sè se folosesca preabine
de unu casu belli, ce s'ar potèscà d'intr'o
neinvolela eventuala sènu imparechiare im-
pinsa pana la esacerbare intre cele doue
părți marginasie.

Guvernulu actualu alu Romaniei au ma-
natu indulgenti'a fatia cu pretinsiunile ve-
cine pana aproape la slabitiune, sènu dîce-
mu umilire, de unde amicii Romaniei se te-
mu ca nu cum-va intr'asta constelatiune
putînu favorabila sè isvoresca vre unu rîu.

De altmintrea patriotismulu membri-
loru comisiunii este mai pre susu de tota
indoiel'a si este garantia destula pentru cei
ce ar' avè temeri in privinti'a scurtării ter-
ritoriului statului rom.

D'in cartea rosia.

On, cetitori si-voru si aducundu aminte de
certele ce se escasera intre organele gover-
nului vienesu si intre cele d'in Berolinu in urm'a
unoru revelatiuni indiscrete facute d'in ordi-
nulu cont. Benst, relativu la raportele esteime
ale diplomatiei prussiane. Cartea rosia adu-
ce instructiunea ce se dède in acestu objec-
tu delicatu reprezentantului austriacu in
Berolinu c. Wimpffen. Reproducemu d'in
acestu documentu câte-va pasuri.

„Despusetiunile energice facute con-
tr'a guvernului romanu — amu fostu detori
a le da publicitătii. Provinciile coronei un-
guresci au fostu acele, caroru-a li-amu fostu
detori in mai mare parte cu acesta satisfac-
tiune. De cum-va prin acést'a ar' fi ajunsu
câte va radie de lumina si asupr'a politiceii
acelei tiere, carei-a apartiene principele Ca-
rolu, dupa nascerea sa, apoi intr'adeveru
neci una comunicatiune politica n'a trecut
cu vederea firele ce forméza legatur'a intre
Berolinu si Bucuresci. Nu ne amu ocupatu cu
conjecture, ci amu constatatut fapte. Pasulu
referitoriu la influinti'a personale a regelui
Prusiei, ce e dreptu, s'ar fi potutu omite d'in
raportulu baronului Eder; dar se intempla,
că pre langa tota cernerea materiei, textulu
remane ici si cole necoresu. Se plangu dora
contr'a depesiei adresata contelui Kálnoky,
in care amu espresu prometia nostra d'a
ajunge la una staverire reciproca cu Prusii'a
in objectulu cestiuniloru orientale? amu es-
presu inse si ace'a, că reciprocitatea lip-
sesce d'in partea Prusiei. De-cum va Prus-
sia nu pune pondu pre acést'a franca desco-

perire a splecării nostre, suntemu inse drep-
tu a deminti faimele respandite, cumcă depin-
deà de la noi a mediuloci una contielegere
reciproca intre poterea germana d'in nordu
si intre monarceia austro-ungara.

„Ne amu laudatu inse solenelu cu
simpatiele Germaniei de sudu! Daca acé-
st'a inè supera pre cei d'in Berolinu, apoi
trebuie sè dechiaru, cum că cu tote
câ intratatu delu la Prag'a
noi amu renunciatu la or'
ce amestecu in cestiunile
de statuale Germaniei, —
ni-a remasu inse nu numai dreptulu d'a
nutri simpatie unde intempinamu d'aseme-
ne, — ci tocmai in poterea tratatului amin-
titu este a ni se permite, ca conformu inte-
reselor sè punemu pondu pre manifesteta-
tiunea nedependinte a opiniunii statelor
germane d'in sudu. Si de-cum va Germani'a
d'in nordu, locuitorii acelei a ar' fi manife-
statu una asemene simpatia pentru desvol-
tarea nostra constitutiunale, si acést'a amu
fi datu-o publicitătii.

Vorbindu cu sinceritate, contele Bis-
marcu dîse odata, că constitutiunea Ger-
maniei de nordu este pre a liberala pre-
tru statele germane d'in sudu; deci nu po-
temu crede, că d-nialui sè fie d'acordu intru
a ni aruncà, că facemu capitalu politicu
d'in liberalismulu institutiuniloru nostre.

Dreptu acé'a intregu orizontulu docu-
mintelor d'in cartea rosia nu cuprinde vre-
unu punctu negru in privinti'a Prusiei. —
Cuprinsulu adeveratu alu cârtii rosie nu
merita a i se face aruncare. Ar' fi meritatu
inse recunoscintia pentru rezerv'a ce a oser-
vatu-o retacundu nesce intemplantine, a ca-
roru pertratate ar' fi produsu resensu in Be-
rolinu etc.

Revista diurnalistica.

Cetimu in „Hon“: „Ministrulu Cogal-
niceanu tièse nesce planuri grandeose, ro-
mantece. Pentru cocerea planuriloru sale
fundă unu diurnalu cu titlulu „Adunarea
Nationale.“ Cumcă ce preocupa pre minis-
trulu romanu, ni spune urmatorulu pasu
d'in unu articlu alu „Adun. Nat.“ Unie'a
rectificare a fruntariilor ar' fi, ca Bucovin'a
sè se redèe Romaniei. Tièra acést'a fu rap-
pita de la noi prin tratate d'acele-a care noi
nu le-amu recunoscutu neci odata. Amu
fostu constrinsi sè suferimu acesta râpire
in urm'a principiului oservatu de Austri'a
si Turci'a că „dreptulu e a celui mai tare,“
tempurile aceste-a inse au trecut si s'osi
momentulu ca sè ni revindicămu drepturi-
le. Dreptu acea cu ocaziunea regulării frun-
tariiloru avemu sè ocupămu de nou acestu
punctu de purcedere, protestandu energiosu
contr'a usurpationii.“

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a dela 15. iuliu a camerei
magnatiloru.

Presiedintele Georgiu Majláth deschide
siedinti'a la 1 1/2 ora d. am. Notari: Lud.
Tisza, b. Juliu Nyáry. Pre bancele ministe-
riale: c. Juliu Andrassy, b. Bela Venk-
heim.

Se cetesce si autentica procesulu ver-
balu alu siedintiei d'in urma. Col. Széll,
notariulu camerei represintantiloru, pune
pre mès'a camerei legile santiunate de maiest.
sa, si publicate in camera reprezentantiloru,
si anume: legea despre esercerea potestătii
judecatoresci, despre construirea călii ferate
ung. de vestu si despre construirea călii fe-
rate ung.-galitiane. Se publica.

Dupa autenticarea procesului verbalu
alu siedintiei de adi, presiedintele inchide
siedinti'a la 2 1/2 ora d. am., spunendu, că
la tempulu sènu va incunoscintia pre mem-
brii despre redeschiderea sesiunii venitorie.

Gheri'a, 14. Juliu 1869.

Membru ordinari si suplinti alesii pen-
tru congresulu catolicu d'in dieces'a gr. cat.
a Gherlei, a fara de doi, s'au intrunitu in 27
Iuniu a. c. in Desiu, ca sè se cointieléga
despre cele facande. Dupa convorbiri seriöse
mai lungi au aflatu de necesariu, ca deputa-
tii totoruru dieceselor gr. cat. sè convina
intr'unu locu ore carele, si statorindu in
contielegere cinosur'a urmanda in obieptulu
pentru care suntu invitati la congresulu ca-
tolicu, sè fia solidari in toti pasii cari i vo-
ru face ca reprezentantii credintiosiloru gr.
cat. D'in acést'a cauza cei adunati in Desiu
au intrebatu nre cele alestie alestie
d'intre alesii celor'a lalte diecese, că unde
ar' fi cu scopu sè se coadune, inse dorere,
d'in totu loculu au primitu respunsuri si
pareri diferite in privinti'a celor'facande,
si asiè nepotendu sperà o solidaritate intre
toti alesii dieceselor, au facutu in numele
d'insiloru doue dechiarări, un'a cătra metro-
politulu d'in Blasiu, alt'a cătra ordinariatu-
lu d'in Gheri'a. In aceste dechiarătii a
caroru copie vi-le tramitu alaturate se es-
punu motivele pentru care nu potu parte-
cipà alesii diecesei Gherlei la congresulu cat.
d'in Bud'a-Pest'a, si se intonéza necesitatea
convocarei sinodeloru.

Pre aice ne mirămu forte, d'in ce in-
demnu au intratu in congresu DD. A lo i-
s i u V l a d u, J o a n e C u c u si,
precum am cetitu in unu diurnariu magiaru D.
prepositu de la Logosiu
M o l d o v a n u. Motivele participarei le
voru sci d-le sale, inse pre noi — de si sti-
mămu forte convingerile individuali ale ori-
si cui ne amaresce tare candu vedemu că
unii ignoréza opiniunea publica, nu voie-
scu a sci nemisa despre solidaritate in ac-
tiune, se isoléza unulu de altulu si asiè in
locu de a ajutà, numai contribue la marirea
confusiunii in care ne aflămu si compromitu
interesele alegatoriloru sei.

Urmămu cu atentiune lucrările congre-
sului catolicu. D'in cele facute pana acum
ne-a surprinsu elaboratulu sub-comisiunei,
care a fostu esmisa pentru elucrarea statu-
teloru electorali. Dupa acestu proieptu de
statute, membrii congresului catolicu in ve-
nitoriu voru fi cei 25 de arhiepiscopi si
episcopi rom. cat. Asiè dara episcopii gr.
cat. romani si ruteni si metropolitulu roma-
nu inca se numera in tre roman o-
c a t o l i c i, pentru că in Ungari'a suntu
trei arhiepiscopie anume I. A r c h i-
e p i s c o p i a S t r i g o n i u l u i, a
carei-a sufragani suntu 1) Episcopulu de

Vespremu 2) Alb'a-Regala, 3) Besztercebánya 4) Neutr'a 5) Pécs 6) Tirnavia (Szombathely) 7) Cinci' Ecclesia (Győr) 8) Vatiu 9) episcopulu gr. cat. ruteanu de Muncaci 10) si Eperiesiu 11) proto-abatele de Pannonhalom. II. Archiepiscopi'a de Agr'a, a carei a sufragani sunt) opiscopulu de Satu-mare 2) Casiovi'a 3) Rosnyó 4) Szepes. III. Archiepiscopi'a de Calocca, a carei-a sufragani sunt 1) episcopulu rom. cat. de Oradea-mare 2) Csanád 3) Alb'a-Jul'ia in Transilvani'a. Asiè dara 3 archiepiscopi rom. cat., 16 episcopi rom. cat., 2 episcopi gr.-cat.-ruteni, la olalta aru fi numai 21 de insi, si numai asiè poti anumerà 25 deca adaugi câtra acei-a pre metropolitulu d'in Blasiu cu cei 3 sufragani aisei. Ore ce voru dice la acést'a metropolitulu si episcopii nostri? Ore destulu de prudente e congresulu cat. candu facu statute si pentru baserica nostra, care nu e si nece nu vre sè fia representata in congresulu cat. compusu dupa arbitriulu prelatiloru rom. cat. si fâra ascultarea credintiosiloru gr. cat.? Responda la acést'a capii nostri basericesci si congresulu rom. cat., in se le aduca a minte câ pentru desbinarea si consecintieile provenite de aci, éra ei sè fia respundietori.

Napocanu.

Pre santi'a Ta, Domne Archiepiscopi!

La invitatiunea Archiepiscopiloru si Episcopiloru rom.-cat. Veneratulu ordinariatu alu diecesei gr.-cat. de Ghier'a a provocatu pre fiii sèi sufletesci sè aléga ablegati la congresulu catolicu preparatoriu d'in Bud'a-Pest'a.

O parte a clerului si poporului purcetare celu pastredia fatia cu autoritãtile basericee nòstre, au alesu.

Dându-ni-se onorea de a fi alesi ne tienemu de detorintia a substerne Prea Santiei vòstre convingerea si modest'a nostra parere despre acestu actu.

Baseric'a nostra unita in creditia cu maic'a baserica a Romei este o parte intreghitoria a acelei-a, dara in cele administrative este unu corpu autonomu, care cunosece de capulu sèu pre Santi'a sa sumulu pontificie romanu.

E de prisosu a aminti câ parintii nostri in a II. siedintia a sinodului de la 1697. au dechiaratu câ prin uniunea cu baserica Romei se sustienu datenele, legile administrative ale basericee resaritene si uniunea ne obléga la unitate in credintia, in cele 4. puncte dogmatice.

Prin bul'a pontificala d'in 6. diecemvre 1853, cu carea s'a restauratu Scaunulu Metropolitanu gr.-cat. de Alb'a Julia, este recunoscuta autonomia basericee nòstre, si esimarea ei pentru totu-de-un'a de sub Archiepiscopi'a Strigonului.

Ne avendu astu-feliu acestu preasantitu Scaunu Archiepiscopescu dreptulu de a despune in baserica nostra gr.-cat. invitatiunea trimisa prin Santiele sale Archiepiscopii si Episcopii rom.-cat. o privimu de unu actu de simpatia si prevenire, — pentru carele suntemu cu recunoscere cuvenita — dara de actu oficiosu, obligatoriu pentru noi cu atãtu mai putina se pote privi acést'a invitatiune onorifica, câ ei veneratulu ordinariatu alu diecesei gr.-cat. Ghierlone nu i s'a impartasitu pre calea sa.

Ne am tienè de onore sè potemu fi ospeti in congresulu convocatu, dara a parte cipà la unu congresu care totu nu pote sè se estinda si la causele basericee nòstre — atunci candu si baserica nostra are dreptu

ba lipsa de a-si adunà tote poterile pentru regularea trebeloru sale — este ce-va de prisosu si ar' potè sè aduca dupa sine consecintie prejudeciòse drepturiloru si autonomiei basericee nòstre. — Schimbãrile si impregiurãrile mai noue ce le-a adusu tempulu cu sine ceru ea si baserica nostra pre temeulu vechiloru sale institutiuni pre baserica constitutiunii sale interne sè-si reguleze causele sale conformu cerintieloru de astadi.

Nu singuru sentiulu de religiune ci si sentiulu de pietate câtra memoria stramosiloru nostri ne impune sè sustienemu libere institutiunile basericee nòstre.

In tempii neferici candu stramosii nostri erãu afara de drepturi, baserica le-a fostu totulu, — can lu numai aveãu vetre proprie, aveãu o baserica carea ne-a sustienutu pietatea si datenele stramosiesci, si a mantuitu pre acestu poporu de perire — amu fi nemultiamitori câtra maic'a acést'a câtra baserica nostra deca asta-di candu drepturile omenesci se bucura de o mai generala recunoscere, amu conlucrà ca in causele basericee nòstre sè se faca reformari prin eleminte, cari nu sunt pãrti constitutive ale ei. — Chiaru si legea carea dechiarà pre romani de tolerati (Ap. Const. P. I. T. A. 8. art. 1. p. 2.) recunoscere dreptulu preotiei romanesci de a-si administrà causele basericesci, preotiesci si a averiloru pie dupa datenele sale.

Daca are baserica nostra cause comune cu cea romano-catolica — preste modulu deslegãrii acelor-a nu potemu sè ne consultãmu noi, cari nu suntemu alesi pentru a potè decide in causele basericee, ci unu sinodu basericescu, care ca corporatiune autonoma ar' avè sè se intieléga cu autoritãtile basericee gr.-cat. d'in tiéra despre modulu deslegãrii causeru comune. — Incredutã de o astelã Romanii gr. catolici in Preasantia Vostra ne indémna sè ne innaintãmu rogarea intrunita in ace'a ca: Pre temeulu constitutiunii si drepturiloru, basericee nòstre sè ve indurati Preasantia Vostra a luà mesurile trebuincióse pentru convocarea unu Sinodu gr.-cat.

Concedeti-ne Preasantia, espresiunea completului nostru devotamentu — cu care suntemu etc.

Desi u la 27. Iuniu 1869.

(Urméza subscrierile deputatiloru ordinari si suplinti.)

Pre venerate ordinariatu!

Primindu pretiuit'a scrisore a Rsm. D. Vicariu capitulare d'in 19. a lunei curinte, in carea suntemu incunoscintiati despre resultatulu alegeriloru pentru congresulu catolicu preparatoriu, ne-amu tienutu de detorintia a ne caseigã cunoscintia sigura despre opiniunea si detorintia clerului si poporului nostru gr.-cat. fatia cu acést'a alegere si despre detorintieile misiunii nòstre ca alesi.

Retragerea multoru parochie de la alegere, remonstratiunea altoru-a si preste totu opiniunea publica arata câ clerulu si poporulu gr.-cat. d'in acést'a diecesa singuru d'in reverintia si supunere câtra superiorii nostri eclesiastici, — câtra prea veneratulu ordinariatu — au participatu la alegeri, dara nu cu scopu ca sè fia representati in congresulu rom.-cat.

Recunoscemu câ credintia nostra de la unirea cu maic'a baserica a Romei este un'a cu ace'a nestramutavera. Dara pusetiunea nostra geografica, evenemintele istorice au desvoltatu in administrarea basericee nòstre alte institutiuni, — institutiuni sinodale, care dupa-ce unirea numai in partea dogmatica obléga, s'au sustienutu in baserica nostra si dupa unire.

Baserica nostra in cele administrative

forméza unu corpu de sine statatoriu unitu in credintia cu baserica Romei. Si prin bul'a pontificala d'in 6. diecemvre 1853 cu carea s'a restauratu scaunulu metropolitanu de Alb'a Julia este recunoscuta autonomia basericee nòstre si este edisu, câ baserica gr.-cat. sè fia esimata pentru totu-de-un'a de sub Archiepiscopi'a Strigonului.

Pentru ace'a avendu dieces'a nostra dreptulu si obligamentulu de a-si regulà trebile sale ea in sa-si in intrulu sèu dupa consitutiunea sa propria, in cointelegere cu arhidiececea si cele lalte diecese gr. cat., — suntemu de convingere câ infatisiarea nostra la congresulu convocatu de santiele sale archiepiscopii si episcopii r.-cat., ar' fi prejudeciòsa drepturiloru si autonomiei basericee nòstre gr. cat.

Chiaru deca amu avè cause administrative comune cu fratii catolici de ritulu latinu, acele aru veni sè se reguleze prin reprezentantia basericee unu si celui-a laltu ritu compusa prin ea in sa si dupa institutiunile sale proprie, éra nu prin o reprezentantia normata numai de o parte.

Invitatiunea Santieloru sale a archiepiscopiloru si episcopiloru r.-cat. contribuè multu pentru a intari legatur'a fratiéscã de iubire si prevenire, care sustã intre catolicii de ambe rituri; — in se si noi avemu de a ne regulà causele nòstre, schimbarea forme de guvernare a patriei nòstre a adusu cu sine necesitatea sè regulãmu si noi modulu administrarii averiloru nòstre basericesci si scolare a fonduriloru pie s. c. l., reformarea acést'a singuru pre temeulu institutiuniloru basericee nòstre si pre baserica datineloru legali a basericee nòstre fâra alta influintia are sè se intemple, chiaru precum dorimu ca sè-si reguleze si fratii rom.-cat. causele sale fâra influintia nòstra.

Alegerea nostra dara de si atãtu onorifica nu o potemu primì, si noi pre noi nu ne potemu privi de alesi legali pentru congresulu rom. cat. pentrucã alegerea nu s'a intemplatu dupa institutiunile basericee nòstre si nu s'a ordonat prin baserica nostra gr. cat.

Pentru acea depunendu cu acést'a mandatulu primitu, in manile pre veneratulu ordinariatu, suntemu convinsi câ interpretãmu dorintia publica a clerului si poporului gr. cat. candu ne rogãmu de prea veneratulu ordinariatu a face pasii necesari pentru convocarea unu sinodu basericescu gr. cat.

Rogandu-ne ca prea veneratulu ordinariatu sè bine voic sca a face acestu pasu alu nostru cunoscutu alegatoriloru — dãm espresiune deosebite nòstre reverintie cu carea suntemu etc.

Desi u la 27. Iuniu 1869.

(Urméza subscrierile deputatiloru ordinari si suplinti.)

Fagarasiu, in 13 Iuliu 1869.

In 10 Iuliu a. c. s'a tienutu esamenulu la scol'a centrala granitãria d'in Recea ducala in presentia Rsimului Dnu Vicariu Ionu Antoneli ca directoru scolaru districtuale, On. D. capitanu supremu Ladislau Tamás, a notariulu supremu Danile Gromoiu, pretorelui tractuale Bucuru Negrila, revisorulu districtuale Nicolau Recei, a locotenentelu superioru in pensiune Ionu Florea si a mai multoru Domnu oficiari pensionati, preoti si mireni.

Aici nu se poteã observã care d'intre scolari este mai inarmatu, de ora-ce de la celu d'antãiu pana la celu d'in urma a escelatu in tote obiectele intru atãtu-a, in câtu surideã anumele ascultatoriloru vedindu atãtu-a bravura.

Dupa pregatirile aratate potu pasi coplii d'in acést'a scola la gimnasiu cu tota asigurantia.

Se vede câ scol'a este prevediuta cu barbati plini de zelu si insuflitti cari fãra obo-

sela s'au luptatu si se lupta pentru inarmare si sustienerea ei, si acei-a suntu prin locu Vicariulu taroneu Ionu Antoneli, On. Domnu capitanu supremu Tamásiu si vic capitanulu districtuale Ionu Codru Dragianulu cari cu ocaziunea caletoriloru in districtu au adusu poporulu la cunoscintia cea adeverata, adeca: la impliniretorintiei cu tramitarea prunciloru la scol'a etc., si apoi éra pretorele tractuale Negrila care asemenea fãra pregetare — luã mesurile necesarie pentru ca pruncii se conveneteze regulatu scol'a. Mai de parte se pote retacè nicei laud'a invetiatoriloru anume a Dnu Moise Negrila care este profesor primariu, absolutu de gimnasiu, teol'si parocu, si Georgiu Poparadu invetiator secundariu, cari in adeveru se vede a trunsi de chiamarea sa. Esaminarea sa ceputu de la 9. ore deminetia si a durat pana la 3 1/2 ore dupa amedi in tote 3 mese, apoi s'a finitu cu cantãri nationale.

Scolarii eminenti fure premiați cu d'in partea On. Dnu capitanu supremu masiu si aceloru lalti stimati Domni.

Dupa finirea totale s'a datu d'in parte profesorulu Negrila si a inspectorulu scola Ionu Florea locoteuinte supr. in siune, unu prandiu.

Unu fiu de granitãria

Romani'a.

Not'a Agentului si Consule Generalu Franciei, sub No. 307 d'in 15 iuniu, sã sãta Ministerulu afaceriloru straine alu maniei.

Domnule Ministru,

„O tenguire forte grava a fostu trimisa presiedintelu aliantiei Israelite la versale de la Parisu de câtra evreii Moldov'a, in privirea aplicatiunii circulatoru D-lui Ministru de interne câtra efecti, in afacerea carciumariloru si a acceptoriloru de accise. Subscriitorii acelu documentu atesta câ, cu incepere de la 6 d'in urma, Evreii d'in comunele rurale fostu espulsi d'in domiciliulu loru de gati ai autoritatii si supusi la totu felu de violentie d'in partea loru. In urmarea acestoru despusetiuni, patru sute familie au sositu (la Berladu numai) in cea mai mizerie (denuementu.)

Prevenitu de aceste persecutiuni, consiliulu aliantiei Israelite a fostu detorintat referenze despre aceste Guvernulu Imperialu, si am primitu in consecintia de la S. D. Marquis de la Valette ordinea de esprimã Cabinetulu Princiãriu, simtietulu penibile cu carele, a fostu vedintã Franci'a esecutiune unei mesure, care pune in cestiune principiile de dreptate de justitia, ce placeã a se considerã ca definitivu asigurate in Principatele-Unite.

Tote poterile s'au pronunciatu in trecutulu, impreuna cu opiniunea publica, contra mesuriloru analoge la care decurendu lovira pre Israelitiu Moldov'a, si cabinetulu actualu trebuie se accepte a vedè reclamandu-se nu mai pucina energia asta-di restitutiunea drepturiloru alu caroru-a esecutiune refusa unei intregre clase de individii sub protectiunea despusetiuniloru Comitatiunii si a conventiunii d'in 1868.

Guvernulu M. Sale spera câ esortatiuni amicale voru decide pre Consiliulu princiãriu a pune capetu actelor care se tenguescu Israelitiu, si a reotarierea in virtutea carei-a au fostu detorintate, pentru ca fie-care d'in administratiunii sè pote liberu esecutiã, ori-care privilegiunea la care apartiene, industriã convine sè adopte.

Asiu fi fericitu, D-le Ministre, sè transmite la Parisu asigurarea câ acést'a detorintia a fostu favorabilu primita, si vãgu d'a bine-voi sè me faceti a cunoastetu mai neintardiatu, resultatulu deliberatiuniloru Guvernulu Altetiei Sale, in priveste cestiunii ce amu fostu insarcinatu a rezolva, si care ve intereséza asiè de multu servarea bunelor sale raporturi cu Potenta Garante.“

Respunsulu D-lui Ministru Cogalniceanu la adresa D-nului D. Ghicã, Ministru de Esterne.

Domnule Ministru!

Am ceterum cu cea mai mare luare aminte nota ce D-nul Mellinet, agentu si Consulu generalu alu Francei, ce v'a adresa-tu, cu data 3 (15) Iunie 1869, in privin-ta isgonirii unui numeru de israeliti d'in comune rurale ale Moldovei.

Recunoscint'a ce avemu pentru Fran- ca si pentru gloriosulu sau imperatore, marele bine facatoru alu Ro- maniei, mi impune detoria de a da D-lui Mellinet si guvernului ce represinta, explicatiunile cele mai leale si mai industu- latorie asupra cestiunei ce tratéza nota D-nei sale.

Acést'a o facu mai alesu in privire cá, precátu vedu, guvernulu imperialu este réu informatu despre impregiurările israelitiloru d'in Romania, si detoria noastra este de a convinge pre Francia si pre cea-alta lume civilizata cá nu mai in Romaniaa nu suntusinu voru fi persecuti- ni religioase.

Mai nainte de tote, nu-mi potu ascunde dureros'a impresiune ce mi-a causatu ceti- nea acestei note.

Dela intrarea noastra in Ministeriu, noi, ne magulimu a o crede, amu datu si ina- fura si in intru probe destule despre poli- tica noastra de moderatiune si de deplina legalitate, si acést'a in tote cestiunile.

In privint'a israelitiloru, noi indeosebi am luatutote mesurile reclamate de una- nimate si permise de legile tieriei, spre a asigura vietia, onorea si averile loru si, in tempu de aproape siepte luni, nici unu actu violentu nu a venitu sê de o desmintre cu- petitiloru si mesurorulu administratiunei nos- tre. Acestu resultatu, inse, nu l'am potutu dobandi de cátu tienendu séma si de sufe- rinta populatiunei romane, pre care, la intrarea noastra in ministeru, amu gasitu-o sluncu iritata in contra israelitiloru d'in judetiele Moldovei.

Erám, dara in dreptulu de a ne as- ceptá, cá guvernulu Francesu va fi celu cantáiu intru a recunosc bunelu nos- tre intentiuni si necontenitele nostre star- vintie pentru a linisci patimele si a in- lameia in tiera ordinea, prin satisfacere dreptelor interese ale populatiuni- loru.

D'in nenorocire, inse, incepu a me teme cá bunelu nostre intentiuni nu sunt in afara apreciate dupre cum am fi in dreptu a ne asceptá. Vedu cá israeliti nu recunosc in- destulu totu ce ei detoreza administratiunei nostre si omeniloru ce o compunu. Vedu cu alinare, pentru d'insii, cá ei, inlocu de a se adresa la generositatea natiunei Romane, a dreptatea Domnului, si a corpurilor le- gislatorie, a statului, ei éra-si recurgu la in- terventiuni straine. Acestu modu de urmare, a spunu cu tota franchetia nu este calea cea mai nemerita pentru ca israeliti d'in Roma- nia sê-si atraga simpatiele natiunei, care éa datu o larga ospitalitate, si asié se ajun- ga a dobandi de la dreptatea ei o prefacere a conditiunea loru legala de asta-di.

Vinu acum la cestiune:

Esclentia sa Marquisulu de la Valette servine in acést'a afacere interiora, si cu malu de competint'a guvernului Romanu, furma tenguirei facute Presiedintulu alian- ti israelite d'in Parisu, de cátra jidovii d'in Moldova, si apoi de cátra acést'a adre- sa guvernului Imperialu; si acést'a inter- ventiune Esclentia sa o face cu dreptulu Ministeru alu unei poteri garante, si in privire cá mesurile luate de administrati- unia Romana contra carciumariloru si acci- mariloru israeliti d'in satele Moldovei, aru fi servire a unoru drepturi puse sub protec- tiunea despusetiuniloru constitutionali si a conventiunei d'in 1858.

Despre plangerea israelitiloru d'in Mol- dova cátra autoritati si asociatiuni straine, mi-am rostitu mai susu opiniunea. Despre intervenirea aliantiei israelite cátra guver- nulu Francesu, nu ama a dfee nimic, acé- sta fiindu afara d'in cerculu nostru de ac- tiune. Sum, inse, detoru a-mi face tote re- zervele mele in privint'a teoriei, cá neinvoi- tatiunile jidoviloru de a fi carciumari si accisari a satele nostre aru fi o violatiune a con- ventiunei de la Parisu, si cá acést'a ar da dreptu poteriloru garante de a inter-

Esclentia sa Marquisulu de la Valette este prea luminatu spre a sel cá a tu o n o- m ia Romaniaei nu datéza de ierri. Principatele, Moldov'a si Valachia, de secolu si-au, si a usciutu a si pas- trá, libertatea de administratiune si de leg- islatiune, ascurate fiindu aceste-a prin vechile nostre tractate, inchiate cu cei mai illustri si mai potenti Sultani ai imperiului Otomanu.

Tractatul de Parisu, si conventiunea ce ía urmatu, n'a facutu altu ceva, decátu a completá si a pune sub garanti'a mariloru poteri Europene secular'a nostra autonomia.

Acestu dreptu a dobanditu o recunos- cere si mai intinsa, si mai absoluta, prin preambululu pusu de cátra inse si po- terile garante in capulu Statutulu de la 2. Maiu 1864.

Acestu preambulu rosteseo textualu: „Principatele-unite potu in viitoriu modifica si schimbá legile cari privescu administra- tiunea loru d'in intru, cu concursulu legalu alu totororulu poteriloru stabilite, si fara nici o interventie.“

In poterea acestui principiu, natiunea Romana si-a datu constitutiunea d'in 11 iu- liu 1866, care inlocuesce Conventiunea d'in 1858 in totu ce priveseo organizatiunea in- terna a Romaniei.

Facu, dara, apelu la inalt'a intieptiune si la cunoscut'a nepartinire a Marquisulu de la Valette, sê otarésca singuru déca un'a séu mai multe poteri sunt acum in dreptu de a interveni in afacerile interne ale Ro- maniei, si prin urmare, a-i lovi autonomi'a, candu frumos'a loru misiune este tocmai de a o aperi in calitatea loru de poteri g arante!

Intervenirea poteriloru in cestiunea is- raelitiloru, pre bas'a conventiunei, aru fi, apoi, si cea mai pucinu nemerita cá-ci, tocmai conventiunea d'in 1858, art. 46, si Constitutiunea d'in 1866, art. 7, prevedu pentru israeliti unu regimu esceptiu- n alu.

Facendu-mi reserva in privint'a cesti- unei de dreptu, am acum de o placuta si respectuosa detoria de a da guvernamentu- lui Imperialu explicatiunile cele mai largi si mai industulorie in privint'a faptelor.

De ginte latina, deprinsi a vedé in Francia marea loru sorora si glorios'a loru bine facatoria, Romanii tienu, mai presusu de tote, la buna vointia si stim'a natiunei franceze si a imperatului séu.

Ar' fi, dara, o nenorocire pentru noi ca guvernamentulu Imperialu sê aiba ideea cá in Romania este, séu ar' poté fi vre-o data persecutiune religioasa.

Tolerantia religioasa este o virtute stra- vechia pre tarmurile Dunarei de josu. De secolu, ospitalitatea data strainului este scri- sa pre drapelurile nostre, si o virtute stra- mosiesca, ea este practicata si de noi atatu in palatulu bogatulu cátu si in bordeiulu seracului.

Istoria este martura cá in vremea can- du in Spania omenii se ardeau pentru opi- niuni religioase, in vremea candu jidovii, ca jidovi, se isgoniau d'in Germania, Romania li acordá o larga ospitalitate, care-i a ins'a asta-di i devine victima! Nu, dara, o ase- menea tiera póte fi teatrulu unei persecuti- ni religioase, póte fi calificata de barbara si data p r a d a reprobatiunei lumii civilizate. (Va urmá.)

NOUTATI STRAINE.

FRANCIA. Napoleonu III. vré sê re- nuncia la regimulu personalu, — spuneá mai de-una-di unu telegramu d'in Parisu. Apoi sê vedemu ce concesii face regimu- lui constitutionalu. „Rappel“ vorbindu des- pre mesagiulu imperialu d'in 12. iuliu, dfee:

„Sé esaminámu inse acestu mesagiu do- ritu cu sete. Ce ni apromite si ce ni dá? 1) „Corpulu legislativu si-pote crea regula- mentulu internu, si si-pote compune biuro- ulu.“ Curtoasia, dfeu, una pura curtoasia. 2) „Propunerea emendamentelor si simpli- catiunea esaminării acelor-a.“ Acest'a inca este numai forma si formalitate. De almen- tre promisiunea e destulu de neprecisa, vomu vedé ce va cuprinde in sine. „3) Guvernulu este detoriu a susterne corpulu legislativu

tote modificatiunile tarifei ce sê va inchia prin tratate intrenationali.“ Ne tememu de acestu „donu alu danadeloru.“ Nu jace ore ascunsa in elu vre-una vatemare a comer- ciulu liberu? „4) Votarea bugetulu, dupa capite, ca esta modu controlu corpulu leg- islativu sê fie mai exacta.“ „5) Desfintia- rea incompatibilitatii mandatulu de deput- atu cu unele ofic de statu si anume cu postulu de ministru.“ Acést'a semi-concesiu- ne se dá numai pentruca Thiers sê aiba cu ce-si petrece, nu inse pentru multumirea tieriei. „6) Estinderea dreptulu de interpe- latiune.“ — Pana unde, si cu ce reserve? Acést'a este una intrebare ér' nu deslegare. Mesagiulu nu acorda nece unulu d'in cele 3 punte principali ale dreptulu de interpela- tiune, si anume nece dreptulu de adresa nece ordenea motivata a dílei si nece re- sponsabilitate colectiva si fapteca a mini- striloru solidari.

Multu inse nu ni pasa d'acést'a, dar' ni pasa, cá pretinsiunile natiunii nu sunt satisfacate. Care fu devis'a luptei electorale? Nu ni trebuie regimu personalu, guverneze-se natiunea insa-si! Intrebamu inse, dupa mesagiu nu esista ore regimulu personalu cu tota preponderantia si forti'a sa? Daca ministrii voru fi séu nu deputati, nu voru remané ei ore totu servii unei vo- intie suverane, dupa dreptu respundetoria, in faptu inse fara vre-una responsabilitate? etc. Dar. au espiratu deja tempulu utopie- loru, alu impacatuniloru, alu visetoriloru si istetiloru. Nu ne trebuie astractiune neci transactiune, ci actiune!“

ISPANIA. Partia uniunistoru d'ede gene- raluiu Primu mana libera in formarea noulu cabinetu. Primu crede, cá i-va succede a pre- sentá regintulu Serrano cátu mai currendu list'a noiloru membri ai cabinetulu. Fostii ministri Figuerola, Sagast'a si Topete, voru face parte si in noulu ministeriu. — Republicanii d'in Barcelon'a serbara in dílele espirate memo- ria consotiului loru de principie, Francisco de Cuello, care la inceputulu dieceniului pre- cedinte fu asasinatu de politia; cu ocaziunea solemnitati acestei-a se veduira falfaindu flámure cu inscriptiuni republicane si se au- díra strigári „nu ni mai trebuescu regi!“ (no mas reyes!) Guvernulu vediu in procede- rea acést'a o vatemare a legiloru fundamen- tali de statu. Se intielege, cá tota respon- sabilitate cadu pre capitanulu generalu d'in Barcelon'a, si d'in caus'a acést'a fu des- tituitu. — Destituirea locutenintulu d'in Se- vill'a, Miguelu Diezu de Ulzurumu, produse una emotiune mare. Unu apelu cátra repu- blicani dice: „Déca Ulzurumu, care nu apartine partitiei nostre, (elu este progre- sistu) si neci n'a facutu nimic'a pentru re- publicani, de cátu cá a respectatu dreptu- rile loru, cade viktima liberalismulu si a antipatiei sale contra candidaturu princip. Montpensieru, atunci poporulu va procede dupa cum i impune generositatea si demni- tatea sa.“ Sevillanii atribuescu destituirea lui Ulzurumu intrigeloru uniunistoru, cari ar' voi ca candidatulu loru sê nu aiba neci unu rivalu in Sevilla, a dou'a patria a lui Montpensieru.

Scirile mai nous, ce ni vinu d'in ca- pital'a Spaniei, spunu, cá noulu minist- teriu s'a formatu dejá. Acelu-a e comp- su in modulu urmatoriu: Primu presiedin- tele consiliulu ministerialu si ministru de resbelu, Topete de marina, Sagast'a alu afaceriloru interne, Silvel'a alu estervelor, Zorilla alu justitiei, Ardanazu de financoie, Echegaray alu lucráriloru publice, Becerra pentru colonie. Indata ce se va complaná diferint'a provocata de ministrulu lucráriloru publice, noii ministri voru depune juramen- tulu in mana regintulu Serrano.

VARIETATI.

Invitare

la conferint'a literaria publica a so- cietatii de lectura a junimei romane de la gimnasiulu gr. cat. d'in Beiusiu

Subscria societate de lectura petrunsa de influint'a binefacatoria a intruniriloru li- terarie, a decisu sê tiena si estu tempu con- ferintia literaria publica. Spre acestu scopu

s'a aflu mai acomodatulu tempulu inchiaru anului scolastecu curinte, adeca 1 augustu c. n. díu'a santulu Iliu; dreptu aceea invi- tandu-se cu onore toti romanii binesomitori, se comunica aci urmatoriu programu:

1) „Mersu natiunatu“ esecu- tatu de corulu instrumentalu.

2) „Cuventu de deshidere“ rostitu prin conducatoriulu societatii.

3) „Barcarola venetiana“ poesia de V. Alesandri, aria de Isidoru Vo- robchieviciu, cantata de corulu vocale.

4) Disertatiune despre originea limbei romane cu o schitia d'in literatura, de D. I. Monastereanu.

5) „Nicolau Balcescu murindu“ poesia dechiamata de Dionisiu Bucescu.

6) „Cantecu voinescu“ poe- sia intonata de corulu vocale.

7) „Mórtea lui Mihaiu ero- lu“ schitia istorica, propusa de Ioanu Bursu.

8) „Romanulu cátra Tataru“ poesia de V. Alesandri, aria de Flechten- macher, cantata de corulu vocale.

9) „Cimpoile“ produse pre violina de Ales. Campianu, acompaniatu pre guitare de Ales. Draganu si Ionu Clintoc.

10) „Poesia romana“ diserta- tiune de Augustinu Rubenescu.

11) „Geniulu natiunei“ poesia de Ios. Vulcanu, dechiamata de Vasiliu Popu.

12) „Romanulu“ de G. Tétu, poesia cantata in duetu de Mihaiu Ferlie- viciu si Justinu Varga.

13) „Dialogu despre rene- gati“ compusu in predatu de Moise To- ma si Atanasiu Tuducescu.

14) „Cátra renegati“ poesia de Atan. Tuducescu, dechiamata de Mih. Ferlie- viciu.

15) „Un'a piesa natiunala“ esecutata de corulu instrumentalu.

16) „Viersulu unui romanu“ poesia de A. Muresianu, dechiamata de Teodoru Maioru

17) „Cuventu de inchidere“ rostitu prin conducatoriulu societatu.

18) „Resunetulu“ (Desceptate Roma- ne!) intonata de corulu vocale.

Inceputulu conferintiei literarie íva fi la 10 óre demanetia dupa sant'a liturgia; éra sér'a la 6 óre se va arangia petrecere de jocu.

Sperám, cum cá onor. publicu, carele si pana aci ne-a petrecutu cu interesu viu, nu va pregetá a ne onorá si asta data cu multu pretiuit'a-i presintia.

Datu in Beiusiu 15. iuliu 1869. c. n.*)

Teodoru Rosiu, Aug. Rubenescu, Prof. gimn., conducá- notar. corespond. toriulu soc. de lectura.

* Dreptu intregire a Senatulu la sectiunile tribunalulu supremu impartésimu urmatoriele numiri la Senatulu I. (afa- cieri civile) Presiedinte: Ladislau Vasiliu Popu; judi si referinti: Michailu Hen- gelmüller, Cristofu Széll, Ionu Alduleanu, Franciscu Ocsvay, Jeremia Szent- györgyi, Ionu Németh, Aloisiu Daruváry; Notariu Lad. Domokos. La Senatulu II (a- faceri civile) Presiedinte: Ignatiu Zsoldos; judi si referinti Carolu Ráth, J. Suhayda, A. Balázi, J. Oeffner, S. Raisz, L. Jamnicz- ky, C. Bajkai; notariu G. Hollán. Senatulu III. (afaceri urbariale. Presiedinte sustitutu: Stefanu Kovás; judi si referinti: Josifu Kopácsi, c. Gavrilu Bethlen, Josifu Deák, Vilhelmu Deacu, Alesandru Kozma, I. Pus- cariu, Ionu Galu Hillibi; notariu: Gerardu Bolváry. La Senatulu IV. (cause cambiale si montanistice) Presiedinte: Vilhelmu Li- povniczky; judi si referinti: Mihailu Hen- gelmüller, Antonu Somoskeőy, Ionu Foga- rassy, Cristofu Széll, Ignatiu Hersich, Ionu Oeffner; notariu Al. Knorr. La Senatulu V. (cause penale) Presiedinte: Stefanu Mel- czer; judi si referinti: Teodoru Pauler, Car- olu Szucsics, Ladislau Vadnay, Marcu Po- poviciu, Manuilu Gozdu, Fridericu Bónches, Josifu Ósztrovszky; notariu Andreiu Hor- váth.

* Diariulu „Politica“ spune, cá car-

*)Celalalte diurnale romane sunt rogata a publica acestu programu in colonele lor.

ea rosia de estu-timpu nu a facutu neei una sensatiune in strainetate.

** Cetim u in foiele ung. că dlu Ionu Misicu ar' fi invitat u a primi candidatiunea de deputatu in cerculu electoralu Hidegkut.

** (Locustele) s'au ivitu in mai multe locuri, si facu daune mari in unele părți ale Banatului Timisianu, apoi in otarele comunelor Ordă si Cehi (in cott. Somogy). Roilulu veni de câtra laculu Balatonu.

** Foi'a oficiala „B. P. K.“ a suseputu in nrlu sêu de domin. (11. l. c.) publicarea Statutului organicu alu besericei gr. orient. romane d'in Transilvani'a si Ungari'a, aprobatu de maiest. sa imperatulu.

** Lungimea canaleloru d'in cetatea Pest'a este de 21,597 stangeni sêu 7¹⁰/₁₀ mile de pamentu, si cuprinde in sine 1,512,000 picioru cubice care facu unu spatiu de 1458 jugere.

** (Millo, artistulu romanu.) Aflam d'in „G. Tr.“ că celebrulu artistu romanu Mateiu Millo insocitu de compani'a sa dramatica, este decisu a visita orasiile cele principale ale Transilvaniei etc., si cu acêsta ocaziune a da cate va reprezentatiuni teatrale, compuse de unu repertoriu nationalu comicu-vodevilu. D'in parte ne nu potemu decâtu a felicitâ pre marele nostru artistu de asta fericita idea asicurandu-lu totu deodata de concursulu totoruru romaniloru.

** (Cea mainoua inventiune americana) face superflua calea ferata pacifica, că-ce, daca potemu da crediementu raportului unui diuariusu americanu, amu ajunsu intru adeveru etatea navigatiunii prin aeru. Si anume, unu geniu d'in Jan Francisco a inventatu una masina, carea plutesce in aeru in veri-ce direptiune, si despre carea se dice, că face calea d'ntre San Francisco si Nev-Yorc in 24 de ore (spre ce calea ferata pacifica se receru 16 dîle).

** Se dice, că in lun'a lui augustu trupele armatei romane se voru concentra tote in castrele de la Furceni.

** (In Romania.) Decretulu domnescu d'in anulu 1864 24 decembre, cu nru 1879, relativu la costumele magistratiloru de la curti si tribunale, este si remane in vigore. Se introducu la acelu decretu urmatoriele modificâri: Tog'a presiedintiloru de curti va avè doue galone de firu galbenu intre doue snururi; tog'a procurorului generalu va fi aceea-si, cu osebite că firulu va fi albu; membrii de curti si procurorii de sectiuni ai curtiloruru voru avè la tog'a unu galonu intre doue snururi; cingătore'a primului presiedinte de curti si a procurorului generalu va fi rosia; cingătore'a membriloru de curti va fi albastra. Primii presiedinti de tribunale, precum si primii procurori, voru avè asemenea o cingătore albastra; costumulu pentru advocati va fi de o-cam-data facultativu. Despusetiunile decretului de facia se voru pune in vigore de la 15 augustu inainte, in data dupa espirarea vacantiiloru mari.

(A. N.)

** (Tempestatea si grandina) grosnica ce s'au ivitu in dominec'a trecuta in comitatulu Bihariei intre cetățile Dobretin si Urbea-mare a causatu una dauna nespusa. In Kereki-mare a cadiutu grandina in marimea nucelor, era in Coniar au vatematu pre siese individi intru atătu-a incătu trei d'ntre d'insii au si moritu pentru vindecarea celoru trei remasi in vietia inca e putiena sperantia.

** Cetim u in „Diurnalulu pentru toti“ d'in Jasi, că unu mecanicu (in Parisu strad'a Obercampf) a inventatu unu nou velocipedu cu cinci rote pentru 12 caletori; acestu instrumentu de locomotiune pote face, fara necasu, trei patrări de posta intr'o ora. Miscarea lui se mediulocesc prin inasa-si greurata caletoriloru.

Sciri electrice.

Bucuresci 14. iuliu. Principele Carolu, insotitu de ministrulu de

resbelu Manu, s'a re'ntorsu aici d'in castrele de la Furceni. — Guvernulu romanu a primitu d'in Constantino-pole scirea, că fostulu siefu alu cabinetului si secretariu privatu alu es-principelui Cus'a, Baligotu de Beyne, a sositu acolo, pentru a esoperâ ajutoriu de la Turci'a, ca sê detroniseze pre principele Carolu, si cumcâ ar' fi intimpinatu una primire forte amicabile. — Agintele diplomatieu alu Romaniei, dlu Steege, a sositu aici si fu primitu de principele Carolu in audientia deosebita.

Vien'a, 15. iuliu. Arciducele Vilhelmu fu numitu comandante supremu preste osea pentru aperarea terei d'in Cislaitani'a, era magistrulu campestru Schmerlingu de adlatulu lui.

Vien'a, 15. iuliu. Intre consiliarii administratiunii călii ferate de sudu si intre ai călii ferate de statu se facu negociatiuni in privinti'a fusiunării si primirii căliloru ferate turcesci. D'in caus'a acêst'a Vodianeru a caletoritu la Parisu.

Carlovitiu, 15. iuliu. D'in caus'a conduitei opusetiunii, oservata in siedinti'a de eri a congresului serbescu, 361 deputati si 4 eppi si-au depusu mandatele, si pentru acêst'a nu se voru mai tiend siedintie.

Parisu, 15. iuliu. Rouher nu a primitu presidiulu senatului, si voiesce a se retrage la vietia privata.

Parisu, 15. iuliu. Noulu cabinetu se va formâ mane. — E verosimulu, că Latour d'Auvergne va primi portfoiulu afaceriloru straine. Cestiunea despre prolongirea corpului legelativu se va esamina de noulu ministeriu.

Parisu, 15. iuliu. Faimele despre disolverea corpului legelativu sunt nefundate.

Madridu, 14. iuliu. Generalulu Primu puse pre mēs'a cortesului cunoscut'a lista ministeriale, si dechiarâ, că politic'a ce o va oservâ guvernulu, va coresponde politicei revolutiunii; guvernulu va pasî energicu contr'a veri-carei incercâri reactiunarie.

Bucuresci, 15. iuliu. Constantinu Negri s'a numitu presiedinte alu comisiunii romanesci pentru rectificarea frontierelor d'ntre monarcia auto-magiara si Romania.

Vien'a, 16. iuliu. Se vorbesce, că eppulu Rudigier ar' fi respinsu amnesti'a oferita de maiestatea sa.

Parisu, 16. iuliu. „France“ dîce, că d'in majoritatea corpului legelativu ar' fi desemnati de ministri doi membri, er' d'in parti'a de midilocu trei. Se dîce, că Rouher se va numi presiedintele senatului.

Neoplant'a, 16. iuliu. Nevoindu minoritatea congresului a primi conclusulu majorității despre amanearea congresului, si facundu prin vatemarea patriarcului si incercâri de terorisare, imposibile veri-ce censulare, majoritatea si-a depusu mandatele, in urm'a carei-a cengresulu s'a disolvatu. Placate revolutiunarie atitia adi poporulu contr'a patriarcului, eppului Gruiciu, Stratimvioviciu si contr'a consiliariului banalu Ziveovicu.

Vien'a, 16. iuliu. Societatea călii

ferate de statu si cea de média-di negotiēza intre sine pentru primirea constructiunii călii ferate orientali. Banca si societatea de construire voiescu a fusiunâ.

Vien'a, 16. iuliu. „Amiculu poporului“ demintiesce faim'a, că eppulu Rudigier ar' fi refusat u amnestia. Ministrulu Giser'a s'a re'ntorsu aici, de unde va caletori la Brünn, pentru a se informâ in persona despre intemplamintele de acolo.

Vien'a, 16. iuliu. Reuniunea lucratoriloru d'aiee tramise lucratoriloru d'in Brünn unu telegramu, in care li dechiarâ, că parti'a sociala democratica nu este in neei una legatura cu tumultuantii de acolo.

Parisu, 16. iuliu. Se lucra cu energia la formarea noulu cabinetu. Repasirea definitiva alui Rouher este fara indoiele. Este forte verosimulu, că Latour d'Auvergne va primi portfoiulu afaceriloru straine.

Vien'a, 16. iuliu. Comisiunea financiaria a delegatiunii imperiali primî motiunea, ca bugetulu sê se desbata numai de câtu, fâra de a se pertratâ in sub-comisiuni. De asemenea s'a primitu si motiunea, ca sê se alēga 3 referinti pentru bugetulu militariu, si câte unulu pentru bugetulu marinei, alu afaceriloru straine si alu financelor imperiului.

Parisu, 16. iuliu. „Aginti'a Havas“ spune, că noulu cabinetu inca nu s'a constituitu, negociatiunile in privinti'a acêst'a inse se continua

Parisu, 16. iuliu. Imperatulu dechiarâ deputatiloru inca neverificati, că noulu cabinetu va discutâ cestiunea, daca este trebuintia, ca sê se convoce corpulu legelativu.

Lisabona, 16. iuliu. Scirile americane spunu, că brasilianii au raportatu la 25. iuniu doue invingeri asup'a paraganiloru.

Nev-Yorc, 15. iuliu. Prelini'a ferata Erie au convenitu terenele. Se numera 6 morti si forte multi vulnerati. Cu indianii s'au intemplat u una lupta mare. Colonelulu Carenu navalu asup'a indianiloru si ucise cinci-dieci de insi.

Bursa si Comerciul.

Pest'a, 15. iuliu. In urm'a tempestății de adi-nopte, tempulu s'au recitu, si termometrulu a cadiutu cu + 3° aratandu + 20° Reaumur, Barometru 28" 7". Ap'a scade.

Bucatele. Comerciulu de bucate a fostu forte slabu; grâulu nu fu cercatu si s'a vendutu numai 12.000 mesure. S'a notatu: grâu de Tis'a 200 mes. de 85¹/₂ pundi cu câte 4 fl. 85 cr. — 600 mes. de 86¹/₂ pdi cu câte 5 fl. 5 cr. — 750 mesure de 87 pundi cu câte 5 fl. 15 cr. — 200 mesure de 87 pundi cu câte 5 fl. 15 cr. — 700 mesure de 84¹/₂ pdi cu câte 4 fl. 75 cr. — 1500 mesure de 84 pundi si 750 mesure de 85 pundi tote cu câte 4 fl. 75 cr. — grâu nou 200 mesure de 87 pdi cu câte 5 fl. 5 cr. — grâu de Banatu: 800 mesure de 85 pdi cu câte 4 fl. 60 cr. — 350 mes. de 84 pundi cu câte 4 fl. 80 cr. — 1100 mes. de 83¹/₂ pundi cu câte 4 fl. 15 cr. — 700

Tote pre trei lune si dupa cenzuratiunele mesure de 85¹/₂ pundi cu câte 4 fl. 60 male. Porumbulu (Cucurudiu) necercatu.

Valute. Galbeni cu 5 fl. 91 cr., Neoleond'ori cu 9 fl. 96 cr., Francfurt cu 104 Parisu 49.75.

Bursa de sêra. Comerciulu animu Tramvay cu 205¹/₂, Creditu austriacu 293.80 inchiatu; Omnibus cu 163 curatu 162¹/₂—163 remasu, cas'a de pasta d'in suburbiulu teresianu cu 46¹/₂.

Concursu.

La gimnasiulu romanu d'in Nasaudu unde cu inceputulu anului scolasticu 1869 se va deschide si clas'a a VII. sunt de optu mai multe statii de profesori de nari, apoi una statiu profesoralu pentru desemnu si caligrafia. Cu fie-care statiu este impreunatu unu salariu anuale de 60 fl. v. a. relutu de locuintia.

Aspirantii de a fi alesi de profesori dinari in suplieele loru concursuali ascermâ a subscris'a comisiune multu pana in 10 Augustu 1869 voru avè a documentâ:

a) cumcâ pana acuma au avutu un portare buna morale,

b) cumcâ sci u perfectu limb'a romane carea este limb'a invetiamentului.

c) cumcâ au absolvitu gimnasiulu si facutu esamenulu de maturitate cu suma bunu,

d) cumcâ au absolvitu cursulu filosoficu la voru una facultate filosofica, i au facutu esamenulu de profesore,

e) cei cari voru cunosce deplinu si limb'a magiare si germana se voru preferi.

Pentru profesorele de desemnu si caligrafia, care pre langa gimnasiu va avè propuna elemintele si in scol'a normale, pre langa recerinti' a d'in punctulu a) s'atinde ca sê fi absolvitu scol'a reale superio si cursulu prescriu la unu institutu politianicu succesu bunu, si sê fie declarat u auctoritătiele competinti, de cualificatu pentru una atare catedra.

D'in siedinti'a comisiunei administratiunii a fonduriloru scolare, Nasaudu, in 4. Iul. 1869 3—3. Presiedintele

Ionu Florianu. m. p.

Incunoscintiare.

In urm'a conclusului adusu in anulu la Ghierla Adunarea generala a Asociatiunii Trans. rom. se va tiend in X. Augustu a. c. calind. nou, in Siomcut'a-Mare, Districtu Cetatea-de-Petra, — sunt rogati cu onore patriotica toti acei DD. Membri ai Asociatiunii, cari au intentiune de a luâ parte la acesta adunare, sa adresâ câtra subscrisulu, celu multu publicat in 5 Augustu, a. c. pentru ca sê se faco despusetiunile trebuincioase in privinta incortelarei.

Datu in urm'a conclusului adusu in anulu d'ntre Comitetul Arangiatoriu tienutu in iuliu, 1869 in Siomcut'a-Mare. *) Dr. Ionu Colceriu Corabianu, m. p. 3—3. Mb. alu Comitetului.

*) Onor. Redactiuni a celoru alte diuare romanesci sunt rogata a primi in colulu loru acesta publicatiune.

Propriet., redact., respundietoriu si editori

ALESANDRU ROMANU.